

RAAP BELGIË – RAPPORT 1171

ARCHEOLOGIE NOTA

De Stadspoort & KDV Het Uilennestje, Coupure Rechts 54 te
Gent

[DEEL II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2025B20

Proefsleuvenonderzoek – 2025B423

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota De Stadspoort & KDV Het Uilennestje, Coupure Rechts 54 te Gent
Deel II: Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2025B20
Proefsleuvenonderzoek – 2025B423

[VERSIE] 20 maart 2025

[AUTEUR(S)] B. Bot, N. Derweduwen

[PROJECTLEIDER] N. Derweduwen

[PROJECTMEDEWERKERS] S. Barbaix

[PROJECTBEGELEIDER]

[AARDKUNDIGE]

[RAAPPROJECT] GECOU01

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Erfgoedgemeente

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2025

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Samenvatting van het vooronderzoek	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
2.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	6
2.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site	6
2.3 Impactbepaling en waardering van het plangebied.....	6
2.4 Bepaling van de maatregelen	6
3 Programma van maatregelen – geen vervolg	7
4 Bibliografie	8
5 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen	9
5.1 Figuren:.....	9
5.2 Tabellen:.....	9

1 INLEIDING

Dit programma van maatregelen is het tweede onderdeel van de archeologienota die door RAAP België werd opgesteld in het kader van het opmaken van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in het plangebied De Stadspoort & KDV Het Uilennestje (Gent). Dit document bevat de adviezen en/of maatregelen die werden opgesteld op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek (bureauonderzoek, proefsleuvenonderzoek, beschreven in het bijgaande eerste deel: verslag van resultaten).

Het advies is om geen verder vervolgonderzoek uit te voeren. De redenering die aan de basis ligt voor dit advies wordt in het hoofdstuk 'Gemotiveerd advies' uiteengezet. De verdere maatregelen die aan dit advies zijn gekoppeld worden toegelicht in één of meer programma's van maatregelen in de daar op volgende hoofdstukken.

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Tabel 1. Administratieve gegevens.

Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ :			
- Projectcode bureauonderzoek	2025B20		
- Projectcode Proefsleuven	2025B423		
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	De Stadspoort & KDV Het Uilennestje		
Adres	Coupure Rechts 54		
Deelgemeente/gemeente	Gent		
Provincie	Oost-Vlaanderen		
Kadastrale gegevens	Gent, Afdeling 15, sectie F, perceel 682S		
Oppervlakte betrokken percelen	5913 m ²		
Oppervlakte plangebied	5913 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	2741 m ²		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest:	X: 104285.19	Y: 193174.82
	noordoost:	X: 104531.16	Y: 193320.60

1.2 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde in januari-maart 2025 een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied De Stadspoort & KDV Het Uilennestje, Coupure Rechts 54 te Gent. Het onderzoek kadert binnen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, er wordt een optimalisatie van de buitenruimte ingepland. Het archeologisch vooronderzoek heeft tot doel na te gaan of er kans is op de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is er nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Het plangebied situeert zich net op of tegen de rand van de dekzandrug van Ekkergerm. Deze natuurlijke verhoging in het landschap wordt begrensd door de Leie, die zich als het ware tussen deze opduiking en de Blandijnberg heeft gewurmd. Hiertussen worden lager

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.

gelegen alluviale zones gesitueerd, zoals de Drongense meersen en de Bijlokemeersen. Het DTM doet vermoeden dat het plangebied echt op de rand van deze meersen en de hogere zandige opduiking van Ekkerghem gesitueerd moet worden. Er is echter nog maar weinig van de oorspronkelijke microtopografie bewaard binnen het plangebied. Volgens de tertiair geologische kaart situeert het plangebied zich binnen de Formatie van Gentbrugge, gekenmerkt door fijn zand met een duidelijke gelaagdheid. De quartaire afzettingen bestaan uit profieltype 3a: Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie (3). Het plangebied is echter grotendeels verhard en bebouwd wat een zekere negatieve impact had op de bodem.

De CAI-waarnemingen in de omgeving van het plangebied suggereren een eerder lage verwachting voor steentijd artefactensites binnen het plangebied. De zeldzame waarnemingen in combinatie met de verstedelijkte context zorgen voor deze lage verwachting. Voor wat betreft sporensites uit de metaaltijden en Romeinse periode is de verwachting ook laag. Voor de middeleeuwen zien we een toename in het aantal archeologische vondsten rondom het plangebied. Dit is te wijten aan de ligging van het plangebied ten westen van de historische stadskern van Gent gelegen aan de westelijke oever van de Leie en net zuiden van waar de Ketelvest samenvloeit met deze. In de omgeving werden tenslotte ook enkele waarnemingen genoteerd uit de nieuwe tijd. Het potentieel voor sporen uit deze periodes wordt als hoog ingeschat. Volgens het historisch kaartmateriaal situeert het plangebied zich deels binnen de tuinzone van het Sint-Agneteklooster.

De geplande werken bestaan voornamelijk uit het verwijderen van de bestaande verhardingen in het kader van ontharden van de bestaande speelplaats. Deze wordt opnieuw ingericht met nieuwe waterdoorlatende verhardingen, groenzones, een blotevoetenpad, een wadi en speelheuvel. Daarnaast wordt nieuwe riolering aangelegd die de waterafvoer richting de Coupure moet voorzien. Centraal wordt ook een regenwaterput voorzien.

Het wegnemen en/of vernieuwen van de verhardingen heeft een beperkte verstoringsdiepte. Hiertoe wordt maximaal 27,5 cm onder de bestaande verhardingen uitgegraven. De totale verstoringsdiepte komt hiermee gemiddeld op 55 cm -mv te liggen. De aanplant van de bomen, de regenwaterput en de rioleringssleuven zijn verstoringen die lokaal dieper zullen reiken. De reeds uitgevoerde boringen in het kader van het oriënterend bodemonderzoek doen vermoeden dat de antropogene lagen reiken tot 60 à 90 cm onder het maaiveld. Aangezien deze boringen echter niet uit archeologisch oogpunt werden gezet, kan niet uitgesloten worden dat de lagen die als antropogeen verstoord geïnterpreteerd werden, eigenlijk relevante archeologische (leef)lagen betreffen. Het reeds uitgevoerde onderzoek in het noorden van het plangebied heeft archeologisch relevante lagen aangetoond op een diepte van ca. 30-40 cm -mv.² Op basis van louter het bureauonderzoek kan niet uitgesloten worden dat de geplande werken zullen raken aan potentieel aanwezige archeologische sporen en/of vondsten. Hiertoe werd een vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd in de vorm van proefputten.

In totaal werden drie proefputten (22,5m²) geregistreerd waarbinnen vijf archeologische sporen werden aangeduid. De onaangeroerde grond werd in twee van de drie proefputten aangesneden op een diepte van 5,9m TAW. Een eerste archeologisch niveau lag op een TAW van +7,7m. Op dit niveau werd een 18de – 19de-eeuwse fundering blootgelegd die we kunnen linken met de bebouwing op de Ferrariskaart (1777). Onder deze fundering werd een 17de – 18de-eeuws ophogingspakket aangetroffen met een dikte van 1,1m/2m. Mogelijk kunnen we dit pakket in verband brengen met het bouwrijp maken van de gronden. Op een onderste niveau werd een cultuurlaag waargenomen. Dit pakket lag rechtstreeks op het Pleistocene zand. Tijdens het de prospectie werd een belangrijk inzicht verworven omtrent de stratigrafie van het plangebied en de aanwezigheid, spreiding en bewaringstoestand van de archeologische resten. Na confrontatie met de geplande werken kan er geconcludeerd worden dat een verdergezet archeologisch onderzoek geen kenniswinst zal generen.

² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/29801>

2 GEMOTIVEERD ADVIES

In dit hoofdstuk voorafgaand aan het feitelijk programma van maatregelen (al dan niet bestaande uit meerdere onderdelen) wordt duidelijk gemaakt waarom er op basis van het archeologische vooronderzoek al dan niet aanvullend archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van het dossier waar deze archeologienota deel van uitmaakt.

2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Op basis van de in het verslag van resultaten beschreven delen van het archeologische vooronderzoek kan een gegronde uitspraak worden gedaan over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is op basis hiervan geen archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd. Er kon tenslotte in voldoende mate een besluit worden genomen over de impact van alle geplande werken op eventueel aanwezige archeologische resten. Het uitgevoerde vooronderzoek is daarom in volledigheid uitgevoerd.

2.2 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied een hoge archeologische verwachting kent. Om die reden werd een prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd in regulier traject. De resultaten van deze prospectie toonden aan dat het potentieel op kenniswinst laag is binnen het plangebied.

2.3 IMPACTBEPALING EN WAARDERING VAN HET PLANGEBIED

De prospectie met ingreep in de bodem werd uitgevoerd door middel van drie proefputten. In totaal werd 22,5m² opengelegd en onderzocht. Dit was voldoende om een correcte inschatting te maken van de aanwezigheid, aard, spreiding en bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed. In totaal werden vijf archeologische sporen opgetekend. Het gaat om 18de – 19de-eeuws muurwerk, een 17de – 18de-eeuws ophogingspakket en een cultuurlaag. Twee archeologische niveaus kunnen worden onderscheiden, op +7,7m TAW en op +5,9m TAW.

Enkel ter hoogte van werkput 1 werd een archeologisch niveau aangetroffen op -80cm. In deze zone voorzien de geplande werken een bodemingreep van -50/-55cm. Er is met andere woorden een buffer aanwezig van 25/30cm ten opzicht van dit archeologisch niveau. Er dient ook opgemerkt te worden dat dit archeologische niveau slechts één fundering bevat uit de 18de – 19de eeuw met een beperkt archeologisch potentieel op kenniswinst. Er werden bvb. geen vloerniveaus, afvalkuilen of andere funderingen aangetroffen die we in verband kunnen brengen met deze fundering.

Ter hoogte van werkput 2 werden enkel ophogingslagen aangetroffen. De geplande werken zullen enkel de 17de – 18de-eeuwse ophogingslaag roeren. Ter hoogte van werkput 3 wordt de diepste bodemingreep gepland (-3m). De proefput werd aangelegd tot op een diepte van -2m waarbij enkel 20ste-eeuwse pakketten werden aangetroffen. Potentieel is er nog een archeologisch niveau aanwezig op het niveau van de onaangeroerde grond. Echter, de geplande werken zijn dusdanig klein dat een onderzoek op te verwachten grondsporen (indien al aanwezig) geen kenniswinst zou genereren. Voor de rest van het plangebied worden bodemingrepen voorzien die ofwel enkel het 20ste-eeuwse pakket of het 17de – 18de-eeuwse ophogingspakket zullen roeren.

2.4 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

In het volgende hoofdstuk (of de volgende hoofdstukken indien er meerdere maatregelen in parallel worden geadviseerd) wordt gespecificeerd welke maatregelen aan de voorgenoemde conclusies van het gemotiveerde advies worden gekoppeld.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN – GEEN VERVOLG

Er wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek geadviseerd in het kader van deze archeologienota en de bijbehorende vergunningsaanvraag.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.³

³ Procedure: een archeologische toevalsvondst dient binnen drie dagen gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij de vondst en haar vindplaats beschermd worden tot tien dagen na het vinden. De melding kan gemaakt worden via de website: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/vondstmeldingen/toevalsvondsten/formulier>.

4 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2024A) AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: GROOTSCHALIG REFERENTIEBESTAND (GRB). BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE/CATALOGUS/DATASETFOLDER/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162](http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162).

AGIV (2024B) ORTHOFOTOMOZAÏEK, MIDDENSCHALIG, WINTEROPNAMEN, KLEUR, MEEST RECENT, VLAANDEREN. AGENTSCHAP INFORMATIE VLAANDEREN. BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://www.geopunt.be).

OVERIGE BRONNEN:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2019) CODE VAN GOEDE PRAKTIJK VOOR DE UITVOERING VAN EN RAPPORTERING OVER ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK EN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN EN HET GEBRUIK VAN METAALDETECTOREN (VERSIE 4.0). VLAAMSE OVERHEID. BESCHIKBAAR OP: [HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/SITES/DEFAULT/FILES/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.PDF](https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.pdf).

5 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

5.1 FIGUREN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---

5.2 TABELLEN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---